

Hil dig, Frelser og Forsoner

Grundtvig skrev: ”Hil dig, frelser og forsoner” i 1837. I virkeligheden fik han idéen til salmen fra en belgisk abbed: **Arnulf af Louvain**, der levede omkring 1200. Arnulf havde skrevet et langt, lidenskabeligt digt på latin om den korsfæstede Kristus, hvor han beskriver hver enkelt del af Jesu forpinte krop på korset, idet han begynder med de gennemhullede fødder og til sidst standser ved hovedet.

I middelalderen var det først og fremmest den lidende, korsfæstede Kristus, som munkene ”fordybede” sig i. De ”tilbad” Jesu sår, indlevede sig i hans smerter – de holdt andagter i deres celler foran krucifikset. Man skrev ”passionsange” (passion betyder lidelse), meget inderlige og ”mystiske”. Arnulf af Louvain var én af dem.

Grundtvig overtager ikke denne ”mystiske” tilbedelse, men han fordyber sig alligevel – på sin egen måde – i ”**Korsets gåde**” – d.v.s. han bliver aldrig færdig med at ”undre sig” over, at Gud blev menneske, at han led og døde på et kors for vores skyld, at han gav os ”nyt blod”, nyt håb. Derfor handler ”Hil dig, Frelser og Forsoner” ikke bare om Langfredag, lidelse og død, men lige så meget om påskedag – og om livet derefter, også for os i dag.

Her følger en kort gennemgang af salmeteksten:

Vers 1:

”Hil dig, frelser og forsoner!” – ”Hil” – sådan hilser man en konge, det er en hyldest – men ”verden kronede ham med torne. Han kaldes ”frelser” (frelse betyder at befri – altså Kristus er kommet for at befri mennesket). ”Forsoner” – vi taler om at blive forsonet med hinanden – når vi har været vrede på hinanden.

Kristus er forsoner – han skal forsoner Gud og mennesker – bringe dem sammen igen. ”Rosenkrans om kors at vinde” – Grundtvig var i 1810 kommet ind i en voldsom åndelig krise ved at læse en tysk forfatter, der ”havde plantet én af sine giftblomster under, hvad han kaldte det visne kors”. Nu vil Grundtvig i stedet hædre Frelseren med sine bedste rosenblomster, sin kærlighed: En krans af roser om korset.

Vers 2:

Grundtvig undrer sig over, at Kristus vil forlade himlen for at frelse ”støvet” – d.v.s. mennesket. Læs evt. Filipperbrevet 2,5-11.

Vers 3:

Han ville hellere give end beholde. Det var af kærlighed, han gav sig selv. Kærlighed og død er her stillet over for hinanden – og kærligheden er stærkere end døden.

Vers 4:

Grundtvig oplevede synden hos sig selv som den kolde ufølsomhed: i hans hjerte – hårdt som fjeldet – var der ikke noget, som var værd at tage frem til gengæld for Frelserens kærlighed. Mon sådan et hjerte i det hele taget kan frelses?

Vers 5 og 6:

Grundtvig ser et syn for sig: Af Jesu sår (vunder), af hans lidelse springer der en varm flod af kærlighed, der strømmer ud over verden og forvandler alt. Den kan vælte klipper, smelte bjerge af is i kolde hjerter og vaske syndige hjerter rene. Han beder om, at denne flod må løbe ind i årene, strømme igennem ham og rense ham. Her tænker han måske på nadveren: ”Dette er Jesu Kristi blod!”.

Vers 7:

Fordi Kristus har givet sit liv for os – skal vi igennem ham også elske livet. Men kun fordi han er kraften i os – hans blod løber igennem os. Vores hjerte banker kun for ham. Det udtryk bruger vi om os selv, når vi er forelsket i en anden – her er det brugt om Kristus.

Vers 8-9:

Kristi død minder Grundtvig om, at han selv skal dø. Grundtvig er bange for den legemlige død – men Jesus har ”betalt” for menneskenes synd (Syndens sold), og han beder om at måtte blive fri for at ”smage” døden.

Derfor tror han på ”Korsets gåde” – d.v.s. han beder om, at al den kærlighed, der ligger i Kristi død (og opstandelse) må være nok for os. Han forestiller sig Gud som hænder, der rækker ud efter ham.

Opgaver

Ad vers 1:

Hvad er forskellen på en himmelsk og en jordisk konge?
Ifølge Grundtvig er Jesus frelser og forsoner, hvad skal vi frelles fra?
Og hvorfor skal Gud og menneske forsones?

Ad vers 3:

Grundtvig talte ofte om liv og død som modsætninger. Her er kærlighed og død som modsætninger. Hvorfor er kærligheden stærkere end døden?
Hvis kærlighed er det, han taler om?
Hvornår viste kærligheden sig at være stærkere end døden?
Grundtvig taler ikke bare om døden til slut, men også om død i livet.
Hvad mener han med det? Hvilken slags død kan der også være tale om?
Lav små rollespil om "døden" i livet.
Læs afsnittet i *Brødrene Løvehjerte* af Astrid Lindgren, hvor storbror Jonathan redder sin lillebror Tvebak ved at kaste sig ud af vinduet i et brændende hus med ham på ryggen.

Ad vers 4:

Hvad er synd? Hvad betyder det at synde? Hvem synder man imod?
For Grundtvig er synd kulde - at man er hård, ukærlig (det er derfor han taler om hjertet). Andre vil mene, at synd er hovmod, stolthed, at man går for meget op i det jordiske liv.

Ad vers 5-6:

At give sit blod, betyder at give sit liv. Blod og liv hænger sammen.
Vi bruger også udtrykket at give sit hjerteblod - hvad betyder det?
Ved nadveren modtager vi vin som symbol for Jesu Kristi blod.
Der findes en plakat, hvor Jesus ikke hænger på et kors, men står i et kar, og ovenfra presses en plade ned over ham (det er en Vinpresser), og blodet(eller vinen) løber fra ham og ned i karret og ud i en strøm, der danner rammen om hele plakaten. Her er vin og blod det samme.